

Spašavanje na moru

Pravni aspekt

Pojam spašavanja

- **Spašavanje je svaka akcija poduzeta radi otklanjanja opasnosti koja prijeti osobama ili stvarima na moru.**

Spašavanje nije npr. vađenje potonulih stvari, tegljenje koje je dogovoreno ugovorom o tegljenju i sl.

Spašavatelj

- **Osoba koja nije u opasnosti**
- **osoba koja samoinicijativno ili temeljem poziva pristupa otklanjanju opasnosti za ljude ili za imovinu na moru,**
- (osim ako za njega ne postoji obveza izvršavanja nekog ugovora ili potreba samoodržanja)
- o spašavanju se govori samo kad se **spašava tuđi, a ne vlastiti brod i ljudi na njemu**

U spašavanju sudjeluju:

(Tko može tražiti nagradu za spašavanje?)

1.) brodar plovila koje je pružilo pomoć,

→ snosi troškove spašavanja;

2.) posada broda,

→ fizički izvršava spašavanje;

3.) specijalizirane organizacije,

→ npr. Brodospas, Smits Salvage,...

→ posebna oprema za spašavanje i vađenje potonulih stvari;

4.) tegljači,

→ pravo na nagradu samo ako vrše spašavanje, a ne tegljenje;

5.) brodovi ratne mornarice,

→ koji obično ne traže nagradu za spas.

Spašavanje ljudi

- Svaki zapovjednik dužan je odmah krenuti u pomoć najvećom brzinom i poduzeti njihovo spašavanje.
- Zapovjednik koji je krenuo u pomoć drugom brodu, dužan ih je obavijestiti o svojoj odluci da im dolazi u pomoć.
- Zapovjednik broda u opasnosti ima pravo odabrati jedan ili više brodova.
- Zapovjednik je dužan spašavati osobe i ako se one tome protive, ili ako se tome protivi zapovjednik broda kojeg se spašava.

Oslobađanje od spašavanja prema SOLAS konvenciji

- **opasnost za vlastiti brod;**
- opravdano se smatra da spašavanje **ne bi bilo uspješno;**

- ako se dozna da je za spašavanje **odabran drugi brod** i da je taj drugi brod prihvatio spašavanje;
- ako se primi obavijest da **pomoć više nije potrebna.**

Spašavanje imovine

Obveza spašavanja imovine:

- u slučaju sudara brodova, zapovjednik je dužan poduzeti spašavanje drugog broda;
- u slučaju kada je u opasnosti brod iste državne pripadnosti.

Zapovjednik se oslobađa obveze spašavanja imovine u istim slučajevima kao i kod spašavanja osoba. → → Unijeti u dnevnik razlog!!!!

Nagrada za spašavanje

- Pravni temelj: **postojanje opasnosti** za osobe/stvari na drugom brodu.
- Spašavateljima koji su **ostvarili uspjeh** nadoknađuju se troškovi i priznaje odgovarajuća nagrada za spašavanje (imovine).
- Uspjeh nije bitan ako je tako bilo ugovoreno, te ako spašavanje nije uspjelo zbog krivnje spašavanog.
- **Osobe kojima je spašen život ne duguju u načelu nikakvu nagradu.**

Brod kao objekt spašavanja

→ plovni objekt koji je i teško oštećen, ako je zadržao još neku stanovitu vrijednost, te ako se smatra da bi se mogao ostvariti koristan rezultat.

Stvari s broda

- teret, oprema, pripatci, zalihe,
- vozarina i prevoznina (ako su trebale biti plaćene na završetku putovanja),
- prtljaga putnika, osobne stvari posade i sl.

Svrha nagrade za spašavanje:

- da se spašavatelju kompenziraju troškovi,
- plati zalaganje i **postignuti uspjeh!!!!**
- → **bez uspjeha, nema spašavanja** ← ←

Koristan rezultat - osnovni uvjet.

Vrijednost spašene imovine - krajnja granica nagrade.

Visina nagrade

Nagodbom, ili arbitražom.

Pozitivni kriteriji

- povećavaju visinu nagrade
- zalaganje spašavatelja, opasnost, troškovi, pretrpljene štete, vrijednost spašene imovine, i sl.

Negativni kriteriji

- u smislu smanjivanja nagrade
- spašavanje protiv volje osobe u opasnosti,
- spašavatelji namjerno izazvali opasnost,
- tijekom spašavanja otuđena imovina ili izvršena neka druga protupravna radnja.

Pravo na potraživanje nagrade zastarijeva u roku od dvije godine po završetku spašavanja.

U slučaju više spašavatelje, o raspodjeli nagrade odlučuje sud ili arbitraža.

Ugovor o spašavanju

Spašavanje

- imovinskopravni odnos među strankama **po sili zakona**.
- nije potrebna pisana forma, ali je uobičajeno da prije, tijekom ili nakon akcije spašavanja strane dogovaraju i sklapaju **ugovor o spašavanju**.
- ovlašten zapovjednik broda kao zakonski zastupnik brodara.

Ugovor se može poništiti ako se utvrdi da je bio sklopljen:

- u slučaju opasnosti, a nema bitne elemente;
- prijevarom jedne strane ili namjernim prikrivanjem stvarnog stanja;
- s dogovorom za pretjerano visoku ili nisku nagradu.

Ugovor o spašavanju

Može se sklopiti:

- **usmeno** – putem radija, o čemu postoji zapis u radio-dnevniku;
- **pismeno** – potpisivanjem dokumenta ili putem telexa i sl.
- **konkludentnim radnjama** – ako jedna strana počinja spašavati drugu, a druga se ne protivi, spašavanje je pravno započelo.

→ → MAYDAY – može biti ponuda ugovora,
Aknowledgement može biti prihvaćanje ugovora. ← ←

Lloyd's salvage agreement

"No cure – No pay"

Tipizirani obrazac

- pravo na nagradu uvjetovano je uspjehom, makar i djelomičnim;
- spašavatelj je dužan dopremiti spašenu imovinu na dogovoreno mjesto, ili na neko sigurno mjesto koje sam odabere;
- o visini nagrade odlučuje Lloydova arbitraža;
- na ugovor i postupak primjenjuje se englesko pravo.
- Dok ne dobiju zasluženu nagradu, spašavatelji imaju pravo zaloga na spašenom brodu i na ukrcanim stvarima.

LOF 2000

LLOYD'S

**LLOYD'S STANDARD FORM OF
SALVAGE AGREEMENT**

(APPROVED AND PUBLISHED BY THE COUNCIL OF LLOYD'S)

NO CURE - NO PAY

Spašavatelj

Mjesto gdje treba
"donijeti" stvar

Potpisuje u ime
spašavatelja

1. Name of the salvage Contractors: (referred to in this agreement as "the Contractors")	2. Property to be salvaged. The vessel: her cargo freight bunkers stores and any other property thereon but excluding the personal effects or baggage of passengers master or crew (referred to in this agreement as "the property")
3. Agreed place of safety:	4. Agreed currency of any arbitral award and security (if other than United States dollars)
5. Date of this agreement: Datum	6. Place of agreement: Mjesto
7. Is the Scopic Clause incorporated into this agreement? State alternative : Yes/No	
8. Person signing for and on behalf of the Contractors Signature:	9. Captain or other person signing for and on behalf of the property Signature:

Imovina
koja se spašava

Valuta

Potpis
zapovjednika

© Fairy

Postupak zapovjednika broda u opasnosti

- sam spasiti brod;
- obavješćivati brodaru;
- angažirati brod svoga brodaru;
- odabrati ugovor *No Cure – No pay*, (bolje od ugovora o tegljenju ili sl.)
- spriječiti neovlašteno i nekontrolirano napuštanje broda;
- otkazati usluge drugih čim je to moguće i nastaviti dalje sami;
- bilješke;
- izjava o završetku spašavanja;
- brodski i ostali dnevnici;
- prijava pomorske nezgode;
- popravak broda;
- sakupiti i poslati brodaru svu dokumentaciju.

Zapovjednik ne smije nikada dogovarati visinu nagrade za spašavanje.

Postupak zapovjednika broda koji spašava:

- zabilježiti u dnevnicima poziv u pomoć (MAYDAY);
- navesti u dnevniku razloge zbog kojih eventualno nije krenuo u pomoć;
- inzistirati na potpisivanju ugovora o spašavanju;
- izvijestiti brodara i poslati mu na kraju svu dokumentaciju;
- pribaviti izjavu o okončanju akcije spašavanja;
- utvrditi troškove i štete nastale tijekom spašavanja;
- stilizirati brodski dnevnik.

